

Satamat osakeyhtiöinä - mikä muuttuu, mikä ei

Vesitieverkostopäivä 21.10.2014 Helsinki

Annaleena Mäkilä

Suomen Satamaliitto ry

Satamien toimintaympäristö muutoksessa

- Suomen teollinen rakenne murroksessa
- Ympäristö- ja energiamääräykset rajaavat asiakkaiden toimintaedellytyksiä ja nostavat kustannuksia
- SO_x ja meriliikenteen kustannukset
- Investointien vähäisyys
- Venäjän markkinoiden kehitys
- Kestääkö kuljetusketjujen kokonaistarkastelu paineen, jonka kaikki toimijat kohtaavat; irtiottojen aikaako?

Kansallinen meriliikennestrategia..

- .. linjaa tiheän satamaverkoston kilpailueduksi
 - Merikuljetukset tehokas ja ympäristöystävällinen kuljetusmuoto
 - Asiakkaille vaihtoehtoisia reittimahdollisuuksia
 - Toisaalta julkisten investointien kannalta resurssitehottomuutta
 - Ja harvalla Suomen satamalla suuruuden ekonomian strategia
- .. kannustaa kehittämään palvelukonsepteja ja tuottamaan asiakkaille lisäarvoa
- .. kuuluttaa häiriöttömyyttä ja talvimerenkulun kustannustehokkuutta
- .. vauhdittamaan transito- ja kv. risteilyliikennettä

Osakeyhtiöittäminen hankalaan saumaan

- Suomessa virallisesti 52 ulkomaankaupan kuljetuksia hoitavaa satamaa; yksityisiä yleisiä ja kunnan omistamia sekä teollisuuden omia (suljettuja) satamia
 - Yleisistä satamista yksityisesti omistettujen lisäksi yhtiömuotoon siirtyneet (kunnalliset): Kemi, Oulu, Kaskinen, Uusikaupunki, Turku, Hanko, Loviisa, HaminaKotka, Lappeenranta ja Joensuu.
 - Loput kuluvan syksyn aikana!
- Merenkurkun Satamat Oy/ Kvarken Ports Ltd
- Yksittäinen kaupunki jättänee yhtiöittämättä nojaten kuntalain mahdollistamaan vähäisyysperusteeseen.

Mikä muuttuu ja mikä ei?

- Muutos itsessään juridis-hallinnollinen -> johtaminen muuttuu; taloudelliset ja juridiset vastuut
- Yhtiöissä tehdään aidosti strategiavalintoja
 - Kaikille kaikkea ei ole strategia
 - Yhden asiakkaan satamat
 - Hallituksen kokoonpano ja osaaminen
 - Uusi toimitusjohtajasukupolvi astumassa remmiin
- Sataman keskeinen rooli kuljetusketjun sujuvuuden varmistamiseksi pysyy edelleen prioriteettina
- Palvelukonseptien kehittäminen ja erikoistuminen vauhdittuvat; tehokkuus ja asiakasnäkökulma

Kriittisiä havaintoja yhtiöittämisestä

- Miten käy satamaverkostolle – miten käy keskikoolle?
- Investointivetoinen toimiala
 - Minkälaisen taseen yhtiö saa?
 - Rahoitusmahdollisuudet, sijoittajien kiinnostus?
 - Satamien valtiotukisääntely rajaa julkisen rahan käyttöä
- Omistajuus
 - Omistajaohjaus kehittyy eri tahtiin ja erilaiseksi
 - Mikään ei saa muuttua -menteliteetti turmiollista
- Yhtiöiden menestymisen eväät luodaan nyt!

Mitä odotamme julkiselta vallalta?

- Julkiset palvelut toimivat moitteettomasti
 - Jäänmurto, luotsauspalvelut, infran pitkäjänteinen kehittäminen
- Hallinnollista byrokratiaa kevennetään
 - Lupa-, suunnitelma- ja erilaisten turvallisuusjärjestelmien viidakko
 - Varautumislainsäädännön päivittäminen
- Teollisuuden kustannuskilpailukykyä parannetaan
 - Väylämaksun poistaminen, ratamaksu, maasähkön edistäminen, LNG ja muut vaihtoehtoiset polttoaineet, teknologia
- Joustava EU:n yhteinen satamalainsäädäntö
- Uudenlaisia rahoitusratkaisuja